

ณ กาลครั้งหนึ่ง
ที่ บ้านคุณจักรกฤษณ์ คุณชฎาพร เจนเจษฏา
๑๔ เมษายน ๒๕๖๐

โดย

วันชัย ภู่งาม

ณ กาลครั้งหนึ่ง
ที่ บ้านคุณจักรกฤษณ์ คุณชฎาพร เจนเจษฎา
๑๔ เมษายน ๒๕๖๐

ขอนอบน้อมแด่พระผู้มีพระภาคอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้าพระองค์นั้น

เมื่อวันศุกร์ ที่ ๑๔ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๖๐ ท่านอาจารย์สุจินต์ บริหารวนเขตต์
ประธานกรรมการมูลนิธิศึกษาและเผยแพร่พระพุทธศาสนา ได้รับเชิญจากคุณจักรกฤษณ์ และ
คุณชฎาพร เจนเจษฎา เพื่อไปสนทนาธรรมที่บ้านพักย่านถนนประดิพัทธ์ สะพานควาย
กรุงเทพมหานคร ระหว่างเวลา ๑๐.๐๐ - ๑๕.๓๐ น.

วันนี้ คุณจักรกฤษณ์และคุณแ้วได้กราบเรียนเชิญท่านอาจารย์ และวิทยากรของมูลนิธิฯ มีอาจารย์อรรณพ หอมจันทร์ อาจารย์ธีรพันธ์ ครองยุทธ และอาจารย์กุลวิไล สุทธิลักษณ์วิช เดินทางมาร่วมสนทนาธรรมด้วย สำหรับวิทยากรท่านอื่น ๆ มี อาจารย์วิชัย เฟื่องฟูนกกิจ และ อาจารย์คำปิ่น อักษรวิไล ไม่สามารถมาร่วมสนทนาได้ เนื่องจากเดินทางกลับไปเยี่ยมคุณพ่อคุณแม่ที่ต่างจังหวัด เนื่องในเทศกาลสงกรานต์

การสนทนาธรรมในวันนี้ จึงขาดผู้ร่วมสนทนาไปหลายท่าน จากที่ท่านเจ้าภาพได้เรียนเชิญไว้ เนื่องด้วยภารกิจต่าง ๆ ในช่วงเทศกาลสงกรานต์ สำหรับข้าพเจ้าเอง ไม่ได้เดินทางไปไหน ๆ ในช่วงเทศกาลนี้มานานร่วมยี่สิบปีเห็นจะได้ ปกติแล้วในวันสงกรานต์ของทุกปี ตั้งแต่ที่ข้าพเจ้าเริ่มชีวิตการทำงานหลังการเรียนจบ จะไม่ไปไหนเลยในช่วงนี้ นอกจากเดินทางกลับไปทำบุญอุทิศกุศลแก่บรรพบุรุษตามประเพณี และเยี่ยมป้าซึ่งเป็นพี่สาวคนเดียวของพ่อที่เคยอยู่จังหวัดชัยนาท ซึ่งเป็นบ้านเกิดของข้าพเจ้าเอง

ภายหลังที่ป้าของข้าพเจ้าไม่สามารถเดินทางไปได้ เาแต่หลานอยู่บนเรือนคนเดียว และยอมที่จะย้ายมาอยู่ด้วยกันกับข้าพเจ้าที่กรุงเทพฯ (ที่จริงก็เรียนท่านว่ามาเที่ยวกรุงเทพฯ) ซึ่งท่านก็มาอยู่ให้ข้าพเจ้าและครอบครัวญาติพี่น้องลูก ๆ หลาน ๆ ได้เจริญกุศล เลี้ยงดูจนวาระสุดท้าย ซึ่งท่านเสียชีวิตด้วยอาการสงบที่บ้านของข้าพเจ้าเองในวันสงกรานต์เมื่อหลายปีก่อน เล่าความประทับใจให้ทุกท่านฟังอีกอย่างหนึ่งว่า ในขณะที่เคลื่อนย้ายร่างของคุณป้าลงจากตึกมาหน้าบ้านซึ่งอยู่ริมถนนใหญ่ ทุกคนกำลังเล่นน้ำกันอย่างสนุกสนานที่หน้าบ้าน ไม่มีใครทราบว่าบ้านหลังนี้มีผู้จากไปและกำลังขึ้นรถไปวัด

ขออภัยที่เล่าเรื่องของตัวเองในคราวนี้ เหตุเพราะ หนึ่ง ถ่ายภาพไว้มาก หากลงภาพเฉย ๆ ก็ดูจะมากไป ถ้ามีเรื่องให้ท่านติดตามด้วย ดูจะดีกว่า พอคิดว่าเกี่ยวเนื่องกับเรื่องสงกรานต์ที่ท่านเจ้าภาพสนทนาด้วย คงจะพอเข้ากันได้ และสอง วันนี้ ไม่มีเรื่องอื่น ๆ ของท่านเจ้าภาพที่จะเล่าให้ฟังครับ นอกจากจะกราบขอบพระคุณและอนุโมทนาท่านเจ้าบ้านทั้งสอง ที่ให้ได้มีโอกาสฟังและสะสมความเข้าใจพระธรรมจากการที่ท่านอาจารย์สนทนา ซึ่งในวันนี้ คุณจักรกฤษณ์ได้กราบเรียนสนทนากับท่านอาจารย์ถึงเรื่องฤกษ์ดี เวลาดี โอกาสที่จะทำความดี อันมีเหตุที่ยกมาจากการเดินทางกลับบ้านตามประเพณีในช่วงเทศกาลสงกรานต์ของคนไทยที่มีมาแต่เดิมจนปัจจุบัน และความในพระสูตรที่คุณจักรกฤษณ์เชิญมาประกอบการสนทนา มีความไพเราะน่าฟังมากครับ

คุณจักรกฤษณ์ :

กราบเท้าท่านอาจารย์สุจินต์ บริหารวนเขตต์ ที่เคารพอย่างยิ่งครับ กระผมและสมาชิกทุกท่านต้องกราบขอบพระคุณท่านอาจารย์ ที่เมตตาสละเวลาอันมีค่ามาให้ความรู้และได้มีการสนทนาธรรมกันอีกครั้งนะครับ วันนี้ก็เป็นวันสำคัญของคนไทย เป็นวันสงกรานต์ ซึ่งจากการที่ตรวจสอบหาความรู้จากคำว่า "สงกรานต์" ก็พบว่ามาจากประเทศอินเดีย แปลว่า "เคลื่อนไป" เคลื่อนไปจากราศีเก่าเป็นราศีใหม่ คนไทยก็ถือว่าเป็นวันขึ้นปีใหม่ และมีประเพณีต่าง ๆ ซึ่งคนไทยส่วนใหญ่ก็บอกว่าวันนี้เป็นวันมงคล ก็จะทำสิ่งต่าง ๆ ตามประเพณี

ที่นี้ คนไทยจะต่างกับชาวพุทธตรงที่ว่า ถ้าเป็น "ชาวพุทธ" ก็จะศึกษาและเข้าใจพระธรรม มีพระสูตรหนึ่งที่อยากจะยกขึ้นมาสนทนาในวันนี้ ท่านกล่าวถึง วันดี ขณะดี ขออนุญาตอ่านพระสูตรตรงนี้แล้วก็ได้สนทนากันนะครับ ท่านอาจารย์ครับ พระสูตรนี้ชื่อว่า สุปุพฺพนิสฺสุตฺร ท่านกล่าวว่า "...สัตว์ทั้งหลายประพฤติชอบในเวลาใด เวลานั้นชื่อว่าเป็นฤกษ์ดี มงคลดี สว่างดี รุ่งดี ขณะดี

ยามดี และบูชาในพรหมจริยบุคคลทั้งหลาย..." และมีอีกตอนหนึ่ง ท่านกล่าวไว้ว่า "...เมื่อใดประพาสสุจริตด้วยกาย วาจา ใจ เวลาเช้า ก็เป็นเช้าดี เวลากลางวัน ก็เป็นกลางวันที่ดี เวลาเย็น ก็เป็นเย็นที่ดี..."

ซึ่งในพระสูตรนี้ท่านกล่าวถึงความเป็นมงคลของ ไม่ว่าจะเป็นอย่างไหนหรือเวลา เป็นวัน ซึ่งท่านก็ได้กล่าวไว้ว่า ขณะนั้น ถ้าเป็นขณะที่ดีทุกอย่างดีหมด ก็จะเรียนสนทนากับท่านอาจารย์ว่า การที่เราคนไทยจะถือโอกาสต่าง ๆ อย่างเช่นวันนี้เป็นวันสงกรานต์ ก็ว่าเป็นวันดี แล้วก็ทำกิจกรรมต่าง ๆ กับพระสูตรที่ท่านแสดง มีความละเอียดต่างกันได้เห็นได้ชัดเจนอย่างไร ที่ควรเข้าใจเพิ่มขึ้นกว่านี้อีกครับ กราบเรียนท่านอาจารย์ครับ

ท่านอาจารย์ :

ต้องเป็นคำของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ที่ควรฟัง ยิ่งกว่าคำของใคร!! ไม่ว่าใครจะพูดเรื่องอะไร มากมายสักเท่าไรก็ตาม อดีต นานแสนนานมาแล้ว จนกระทั่งถึงเดี๋ยวนี้ คำของคนอื่นทุกคำ กับคำของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เปรียบกันไม่ได้เลย!!!

เพราะฉะนั้น สำหรับ คำทุกคำของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ทำให้รู้ความจริงว่า อะไรดี ไม่ใช่วันเวลา!! แต่ต้องเป็นคุณความดี นี่ก็เป็นเรื่องความละเอียดที่ว่า วันเวลาก็เหมือนทุกวัน เช้า เดี่ยวก็สาย เดี่ยวก็บ่าย เดี่ยวก็ค่ำ ก็เป็นอย่างนี้ทุกวัน ดีตอนไหน? ดีตรงไหน? แต่ว่า การที่ได้มีการเข้าใจถูกต้อง ในสิ่งที่กำลังมีเดี๋ยวนี้เอง และถูกปกปิดไว้นานมาก จะเปิดเผยต่อเมื่อมีการตรัสรู้ของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

เพราะฉะนั้น ก่อนอื่น ต้องรู้ว่า ไม่มีคำของใครสักคน ที่จะถูกต้อง ยิ่งกว่าคำของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า!!! ผู้ที่ได้ฟังคำของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แล้วไตร่ตรอง เข้าใจถูกต้อง เท่านั้น ที่จะกล่าวคำจริงได้ ตรงตามที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าได้ตรัสไว้แล้ว ด้วยเหตุนี้ ถ้าจะพิจารณา ก็จริง จะเวลาเข้าดี หรือเวลาบ่ายดี หรือเวลาไหนดี? ก็ต้องเป็นเวลาที่ มีความเข้าใจถูกต้อง รู้ความจริงของสิ่งที่กำลังมี เพราะว่าเดี๋ยวนี้ ทุกอย่างที่มี จริง!! แต่รู้อย่างไร? รู้หรือเปล่า? รู้จริงหรือเปล่า? หรือคิดเอา? ว่าเป็นอย่างนั้น อย่างนี้!!

...เพราะฉะนั้น เวลาที่มีความเข้าใจที่ถูกต้อง ในสิ่งที่กำลังมี แล้วไม่เคยเข้าใจมาก่อน นั่นแหละ เวลาดี วันดี เมื่อไหร่ก็ได้!!! วันหนึ่งก็มีตั้งแต่ตอนเช้า ตอนสาย ตอนบ่าย ตอนค่ำ เอาตอนไหนดี? เห็นไหม? จะเอาเวลา แต่...ไม่เลือกเลยว่า เวลาไหน คำก็ได้ ดีก็ได้ เข้าก็ได้ บ่ายก็ได้ ที่ได้มีความเข้าใจ "คำของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า" นั่นเป็น เวลาดี!!!

คุณจักรกฤษณ์ :

ท่านอาจารย์ :

คุณจักรกฤษณ์ :

กราบเรียนท่านอาจารย์ครับ เป็นความละเอียดลึกซึ้งมาก เพราะท่านกล่าวถึงความดีจริง ๆ แต่ว่าในความเข้าใจของคนไทยทั่วไป เราก็จะกำหนดว่าวันนี้เป็นวันดี วันนี้เป็นวันมงคล มีกิจกรรมต่าง ๆ วันนี้มีคนตายไหม? มีอุบัติเหตุไหม? มีทุกอย่างไหม? ดีไหมวันนี้? ครับ เป็นตัวอย่างที่ชัดเจนมาก ๆ ครับท่านอาจารย์ครับ เพราะว่าคำจริงแล้ว ไม่สามารถที่จะเปลี่ยนเป็นอย่างอื่นได้ แต่ถ้ามีความเข้าใจผิด ก็เห็นชัดเจน ดังตัวอย่างที่ท่านอาจารย์ยกมา ว่าไม่ใช่วันดี สำหรับคนที่ประสบสิ่งที่ไม่ดี หรือว่าทำไม่ดีด้วย

ท่านอาจารย์ครับ มีอยู่ประเด็นหนึ่ง ที่น่าจะเป็นเรื่องที่สำคัญ เพราะว่าชาวไทยส่วนใหญ่ เราก็จะหาช่วงเวลาที่เหมาะสมที่ควร ทำในสิ่งที่ดี ๆ อย่างเช่นในช่วงวันสงกรานต์ ลูกหลานก็จะกลับไปหาคุณพ่อคุณแม่ เพื่อที่จะกราบขอพรในวันนั้น แต่ว่าอันนั้นเป็นประเพณีของชาวไทย แต่ถ้าเป็นตามพระพุทธพจน์ท่านตรัสไว้ก็คือดีทุกเวลา ดีทุกขณะ ซึ่งตรงนี้ ถ้าเข้าใจจริง ๆ เราก็จะไม่เลือกวันที่จะต้องเป็นวันสงกรานต์ ที่จะต้องทำความดี จะต้องกลับไป ตรงนี้จะทำให้คนเกิดความเข้าใจผิดไหมครับท่านอาจารย์

ท่านอาจารย์ :

ถ้าเป็นความเข้าใจถูกต้อง ไม่ผิด เช่น ทุกวันนี้เราก็มีเรื่องธุรกิจ มีเรื่องราวของแต่ละคนมากมาย เด็กก็ไปเรียนหนังสือ ไปทำกิจกรรมต่าง ๆ ผู้ใหญ่ก็ทำหลายเรื่อง ทุกวันเป็นอย่างนี้ แต่วันปีใหม่ เราใช้คำนี้ เพื่อเตือนให้ระลึกว่า เรามีชีวิตอย่างนี้มานาน ตลอดทั้งปี แล้วก็จะใช้ชีวิตอยู่ต่อไปอีกหรือเปล่า?

...เพราะฉะนั้น ทุกอย่างที่จะเตือนเรา ให้ได้ทำความดี แม้ว่าวัน
ธรรมดา เราก็ทำความดีได้!! แต่ว่าถ้าเราจะนับว่า เรามีชีวิตอยู่นับ
ตามพระจันทร์ ดวงอาทิตย์หรือปฏิทิน ล่วงมาถึงหนึ่งปีแล้ว ได้ทำ
ความดีอะไรบ้าง? สามารถที่จะย้อนถอยหลังไปได้ว่า ในปีนี้ที่ผ่าน
มา เราทำความดีอะไรบ้าง? ทุกอย่างที่จะทำให้เกิดกุศลจิต ความ
เข้าใจ ที่ทำให้เข้าใจถูกต้องว่า ความดีเป็นสิ่งที่ควรทำ และ เวลาที่
จะทำความดี เราก็ไม่สามารถที่จะเลือกได้ว่าวันไหน ทำได้ทุกวัน ดี
ได้ทุกวัน...

...แต่ว่าปีหนึ่งผ่านไปแล้ว ก็อาจจะเป็นเครื่องเตือนว่าเราทำความดี
บ้างหรือยัง? เช่น เราไม่ได้เข้าใจธรรมะ พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรง
แสดงธรรมะ ๔๕ พรรษา อย่างละเอียดยิ่ง แล้วเราเข้าใจถูกหรือ
เปล่า? และ เข้าใจถูกกี่คำ? ในเมื่อ ๔๕ พรรษา ทรงแสดงไว้มาก

เพราะฉะนั้น แต่ละคน ก็สะสมมาที่จะทำความดี เท่าที่จะทำได้
อย่างคนที่ไม่เข้าใจธรรมะเลย ความดีของเขาก็คิดถึงว่า จะไปกราบ
พ่อแม่ ก็เป็นที่เตือนให้เขาระลึกได้ว่า ทั้งปีเขาทำความดีกับพ่อแม่
มากเท่าไร? ไม่ใช่ว่าพอถึงวันนี้ทำความดี แต่ในปีที่ผ่านมาแล้ว
ทำดีหรือทำไม่ดีกับพ่อแม่?...

...เพราะฉะนั้น เป็นเรื่องของปัญญา ความเห็นที่ถูกต้อง!!! ปัญญา
ไม่เข้าใจผิดอะไรเลยทั้งสิ้น!! เพราะเหตุว่า ธรรมะจริง ๆ ถ้าไม่มีสิ่ง
ที่เกิดขึ้น-ดับไป จะบอกไม่ได้เลยว่า วันใด เดือนใด ที่เรากำหนด
เป็นวัน เดือน ปี ก็โดยที่ มีธรรมะเกิดขึ้นและดับไป มากหรือน้อย
อย่างตอนเช้า เกิดมาและเกิดต่อ ๆ มา จนถึงเดี๋ยวนี้ก็พอที่จะดู
พระอาทิตย์ได้ คล้อยไป ถึงเวลาเท่าไรแล้ว เที่ยงหรือยัง? บ่าย
หรือยัง? ค่ำหรือยัง? ก็เป็นเครื่องกำหนดให้รู้ว่า วันเวลาผ่านไป แต่
ความจริงก็คือว่า ทุกขณะ...ผ่านไป...ไม่ใช่เพียงแค่เราจะเรียกว่า
วันเวลาผ่านไป แต่วันเวลา หมายความว่า มีแต่สภาพธรรมที่
เกิดขึ้นแล้วก็ดับไป ดีบ้าง ไม่ดีบ้าง ถูกบ้าง ผิดบ้าง!!

เพราะฉะนั้น เป็นเรื่องของ "ความคิด" ซึ่งแต่ละคน "คิดตามการ
สะสม" หลากหลายมาก!! แต่อย่างไรก็ตาม พระพุทธพจน์ที่ตรัสไว้
ไม่สามารถที่จะเปลี่ยนแปลงได้เลย คือ ความดีเมื่อไหร่ ก็เป็นเวลา
ดีเมื่อนั้น และพอกลับจากสงกรานต์มาแล้ว ก่อนจะถึงปีหน้าทำดี
อะไรบ้างหรือเปล่า?...

...คนที่คิดก็คิดได้ตลอด ที่จะให้ความดีเพิ่มขึ้น เข้าใจถูกต้องขึ้น ที่ถูกก็คือว่า ไม่ต้องคิดถึงเมื่อไหร่เลย เฉพาะหน้าที่สามารถที่จะดีได้ เช่น ขณะนี้ เฉพาะหน้าที่สามารถที่จะสนทนา คำของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าให้มีความเข้าใจเพิ่มขึ้น ถูกต้องขึ้น!! อันนี้ต้องดีทุกขณะเลย ผ่านวันนี้ไป พรุ่งนี้ก็ดีอีกได้ เมื่อมีการฟังเข้าใจอีก ตลอดทุกวัน ดีทั้งนั้น!!!...

คุณจักรกฤษณ์ :

กราบเรียนท่านอาจารย์ครับ กราบขอบพระคุณท่านอาจารย์ ที่ชี้ให้เห็นจริง ๆ ว่า ในวันนี้ ถ้ามีความเข้าใจยิ่งขึ้น ก็จะดีต่อไปอีกในวันข้างหน้า ซึ่งต่างกับดีของผู้ที่ไม่เข้าใจพระธรรม เช่นที่ท่านอาจารย์กล่าวว่า วันนี้กลับไปกราบพ่อแม่ ก็จะเป็นการทำชั่วขณะ และไม่ได้ทำให้เกิดความรู้ที่จะมีการทำให้เกิดความดีต่อไปข้างหน้าอีก ยกเว้นการที่เราจะได้สนทนาและเข้าใจพระธรรมมากขึ้น อย่างนี้ใช่ไหมครับท่านอาจารย์ครับ

ท่านอาจารย์ :

ค่ะ ทุกขณะเป็นสิ่งที่ดีได้ ไม่ต้องเลือกเลย ถ้าคอย ไม่รู้ว่าจะถึงวันนั้นหรือเปล่า ก็เป็นไปได้!! หรือว่า จะมีวันนั้นหรือเปล่านั้นไม่รู้!!

คุณจักรกฤษณ์ :

อย่างที่ชาวไทยส่วนใหญ่เข้าใจ ก็จะมีวันแต่ละวันที่จะไปทำความดี แต่ก็คอยที่จะถึงวันนั้น แล้วถึงจะไปทำความดีที่เขาเข้าใจอย่างนั้น ซึ่งไม่ถูกต้องใช่ไหมครับท่านอาจารย์ครับ

ท่านอาจารย์ :

ค่ะ ทำก่อนก็ได้ ทำเมื่อไหร่ก็ได้ ทำทุกวันยิ่งดี ดีที่สุด คือ เข้าใจธรรมะ!! เพราะรู้ว่าขณะนี้ เป็นสิ่งที่มีจริง และพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ทรงแสดงทุกอย่างที่มีจริงในขณะนี้ ให้เกิดความเข้าใจที่ถูกต้อง ซึ่งยากมาก เพราะเหตุว่า พระองค์เองก็ทรงบำเพ็ญพระบารมีเมื่อครั้งที่เป็นพระโพธิสัตว์ นานมาก กว่าที่จะรู้ความจริง แล้วก็ทรงแสดงความจริงของสิ่งที่กำลังมีเดี๋ยวนี้!!

...ซึ่งคิดว่า ไม่เห็นมีอะไรจะต้องรู้ เกิดมาก็เป็นอย่างนี้ทุกวัน แต่
ควรรู้ไหม? หรือว่าปล่อยให้ผ่านไป ผ่านไป โดยไม่เข้าใจความจริง
ว่า พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงตรัสรู้อะไร ในขณะนี้? ถึงสิ่งที่กำลังมี
จริง ๆ !! ดีไหม? เข้าใจสิ่งที่กำลังมีเดี๋ยวนี้ เพราะว่า ถ้าไม่เข้าใจ สิ่ง
ที่มีเดี๋ยวนี้ก็หมดแล้ว โดยเราก็ไม่รู้ว่ามีหมดแล้ว!! หมดไปทุกขณะ

เพราะฉะนั้น ต้องเป็นเดี๋ยวนี้!! ซึ่งพอพูดอย่างนี้ สิ่งที่เราภาวนาเดี๋ยวนี้
ก็หมดอีก!! ไม่มีเหลือเลยสักอย่างเดี๋ยว!!! นี่คือ ให้เริ่มเข้าใจว่า ทุก
สิ่งทุกอย่าง ไม่แน่นอน ไม่เที่ยง ไม่ได้เป็นอย่างนี้อยู่ตลอดเวลา
เพียงแต่ว่า มีปัจจัยเกิดขึ้น ให้รู้ว่ามี แล้วก็ดับไป เร็วแค่ไหน? ยาก
แค่ไหน? กว่าจะรู้ว่าความจริงเป็นอย่างนี้!! ซึ่งไม่มีสิ่งหนึ่งสิ่งใดที่
เที่ยง ยั่งยืน ทุกสิ่งทุกอย่างเกิด รวมกันเป็นสังขาร แต่ความจริง
ทุกอย่างดับ เกิดแล้วดับ!!!!...

...มีอะไรที่ "จริง" ยิ่งกว่า "เดี๋ยวนี้" ไหม? ค่ะ? มีอะไรที่จริง ยิ่งกว่า
เดี๋ยวนี้ไหม? แต่ "เดี๋ยวนี้" ก็ดับแล้ว!!

เพราะฉะนั้น "เห็น" เดี่ยวนี้ มีจริง ๆ "ขณะที่เห็น" จริง!! อย่างอื่นไม่
มีจริง ต้อง "เห็น" มีจริง "สิ่งที่ปรากฏให้เห็น" มีจริง แล้วเห็นก็ดับ
สิ่งที่มีจริงก็ดับ ไม่ยั่งยืน แต่การที่จะรู้อย่างนี้ได้ ต้องค่อย ๆ สะสม
การฟังแล้วเข้าใจว่าจริงหรือเปล่า? ไม่ใช่ให้เชื่อทันที แล้ว "ปัญญา"
ก็จะละลาย "ความไม่รู้" จนทุกคำที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสไว้
ประจักษ์แจ้งเป็นความจริง คือ สิ่งนี้เกิด ถ้าไม่เกิด ไม่มี เกิดแล้วก็
ดับไป

อีกนานไหม? กว่าจะรู้อย่างนี้!!! ไม่ใช่ใครพยายามไปทำได้ แต่
"ความเข้าใจ" ค่อย ๆ ตรงขึ้น!!!!..

...พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงแสดงพระธรรม ๔๕ พรรษา ข้าไหม?
ใน ๔๕ พรรษา ข้าเรื่องอะไร เรื่องเห็น เรื่องได้ยิน เรื่องได้กลิ่น
เรื่องลิ้มรส เรื่องรู้สิ่งที่กระทบสัมผัส ทุกวัน รวมทั้งสุข ทุกข์ รัก ชัง
ทุกสิ่งทุกอย่างทั้งหมดที่มีจริง ซึ่งเดี๋ยวนี้ก็มี แต่ว่าไม่ปรากฏ!! ทั้ง ๆ
ที่มี ก็ไม่รู้!! แล้วก็ดับไปหมดเลย ไม่รู้เยอะไหม? เพราะ "ไม่รู้ทุก
อย่าง" ไม่ใช่ "รู้ทุกอย่าง" แต่ว่า ไม่รู้ทุกอย่าง จนกว่าจะได้ฟังพระ
ธรรม!!!

ถึงฟังพระธรรมแล้ว ความรู้ก็ต้องมีสามระดับ ระดับขั้นฟัง
พิจารณาไตร่ตรอง จริงไหม? ถูกต้องไหม? ระดับหนึ่ง เมื่อจริงและ
ถูกต้อง "หนทาง" ที่จะ "รู้ความจริง" นี้ ต้องมี!! เพราะว่าพระสัมมา
สัมพุทธเจ้าทรงแสดงตามที่พระองค์ได้ทรงตรัสรู้แล้ว และสอนให้
คนอื่น ได้อบรมปัญญา รู้ตามด้วย!!!!...

สรุปพัฒนาสูตร (ว่าด้วยเวลาที่เป็นฤกษ์ดี)

[๕๙๕] ดูกร ภิกษุทั้งหลาย สัตว์เหล่าใด ประพฤติสุจริต ด้วยกาย ด้วยวาจา ด้วยใจ ใน
เวลาเช้า เวลาเช้านั้น ก็เป็นเวลาดีของสัตว์เหล่านั้น สัตว์เหล่าใด ประพฤติสุจริต ด้วยกาย ด้วย
วาจา ด้วยใจ ในเวลากลางวัน เวลากลางวันนั้น ก็เป็นเวลาดีของสัตว์เหล่านั้น สัตว์เหล่าใด
ประพฤติสุจริต ด้วยกาย ด้วยวาจา ด้วยใจ ในเวลาเย็น เวลาเย็นนั้น ก็เป็นเวลาดีของสัตว์เหล่านั้น.

(นิคมคาถา)

กายกรรม เป็นความเจริญ วาจากรรม เป็นความเจริญ มโนกรรม เป็นความเจริญ ความตั้งใจมั่นของท่าน เป็นความเจริญ เป็นฤกษ์ดี มงคลดี แจ่มดี รุ่งดี ขณะดี ครุดี และเป็นการบูชาอย่างดี ในพรหมจารีบุคคลทั้งหลาย คนทำกรรม อันเป็นความเจริญแล้ว ย่อมได้ประโยชน์อันเป็นความเจริญ ท่านทั้งหลายจงเป็นผู้มีประโยชน์อันได้แล้ว ถึงซึ่งความสุข งอกงามในพระพุทธศาสนา เป็นผู้หาโรคมิได้ สำราญกายใจ พร้อมด้วยญาติทั้งปวงเทอญ.

จบสรุปพัฒนสูตรที่ ๑๐.

[เล่มที่ ๓๔] พระสูตรตันตปิฎก อังคุตตรนิกาย ติกนิบาต เล่ม ๑ ภาค ๓ หน้าที่ ๕๙๑

กราบเท้าบูชาคุณ ท่านอาจารย์สุจินต์ บริหารวนเขตต์ ที่เคารพยิ่ง
ขออนุโมทนาในกุศลศรัทธาของคุณจักรกฤษณ์ คุณชญาพร เจนเจษฎา
และอนุโมทนาในกุศลจิตของทุกท่านครับ

